

Skrót raportu pt. *Miejsce książek, miejsce spotkań. Raport z diagnozy Gminnej Biblioteki Publicznej w Charzykowach*

Raport *Miejsce książek, miejsce spotkań...* powstał na podstawie diagnozy działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Charzykowach przeprowadzonej przez Gminny Ośrodek Kultury w Chojnicach i Stowarzyszenie „Pracownia Etnograficzna” w 2023 roku. Celem diagnozy było zdefiniowanie potrzeb czytelniczych i kulturalnych mieszkańców gminy wiejskiej Chojnice, na które mogłaby odpowiadać swoją ofertą Biblioteka. W diagnozie uczestniczyli mieszkańcy i mieszkanki gminy niekorzystający i korzystający z oferty Biblioteki. Byli to zarówno mieszkańcy samych Charzyków i okolicznych wsi, jak i osoby z dalszych terenów gminy np. z Ogorzelin czy Raławek. Diagnoza obejmowała rozmowy z grupami w różnym wieku od dzieci i młodzieży po seniorów.

Gminna Biblioteka Publiczna w Charzykowach to aktywnie działająca i stale rozwijająca się placówka, wysoko oceniana przez czytelniczki i czytelników. Biblioteka, równoległe do wypożyczania książek, oferuje liczne warsztaty, spotkania i wydarzenia, prowadzi działania stałe i projektowe, a jej program jest współtworzony przez mieszkanki i mieszkańców gminy. Dla wielu osób korzystających z Biblioteki placówka ta nie jest wyłącznie punktem wypożyczania książek – jest to także miejsce spotkań i integracji, aktywizacji, rozwoju, pobudzania i rozwijania zainteresowań; miejsce, w którym ludzie – ze wszystkich grup wiekowych – chcą i lubią przebywać. Ogromne znaczenia ma potencjał osobowy pracowniczek Biblioteki, tworzących przestrzeń merytoryczną, ale i kreatywną, wypełnioną podmiotowym i indywidualnym podejściem do czytelniczek i czytelników. Wszystkie te czynniki sprawiają, że charzykowska Biblioteka pełni rolę tzw. „trzeciego miejsca”, czyli przestrzeni dla nieformalnego życia publicznego.

Do podstawowych problemów Biblioteki należy dysponowanie niewielką przestrzenią, która pełni jednocześnie różne funkcje: wypożyczalni, czytelnicy, sali wydarzeniowej, działu dziecięcego, młodzieżowego i dla osób dorosłych. Kolejnym, równoległym problemem, jest zapewnienie przez Bibliotekę dostępności dla wszystkich mieszkanki i mieszkańców gminy wiejskiej Chojnice – dziewiątej największej pod względem powierzchni gminy w Polsce. Oba fakty powodują, że Biblioteka staje w obliczu sytuacji, w której są osoby chętne do korzystania z jej oferty, ale nie mogą z niej korzystać z uwagi na brak miejsca lub brak możliwości pokonania drogi dzielącej ich od Charzyków. Mimo że Biblioteka podejmuje działania mające stanowić odpowiedź na powyższy problem, skala problemu jest na tyle duża, że należy wdrożyć systemowe rozwiązania. Rekomendowanym rozwiązaniem jest przeniesienie placówki do większego, położonego w centralnej części Charzyków, lokalu, który spełniałby potrzeby Biblioteki. W kwestii dostępności rekomendowanym rozwiązaniem jest wdrożenie minimum dwóch rozwiązań, z których jedno

wspierałoby transport do Biblioteki (zwiększeniu puli środków finansowych pozwalających na wynajem busów i dowóz zainteresowanych grup do Biblioteki), a drugie przenosiłoby ofertę Biblioteki do poszczególnych miejscowości (inwestycja w bibliobus pełniący rolę wypożyczalni, ale i miejsca spotkań). Bibliobus należałoby postrzegać jako mobilną filię Biblioteki, rozumianej także jako miejsca spotkań. W dłuższej perspektywie ewaluacja działalności i skuteczności bibliobusa mogłaby nakreślić odpowiedź na pytanie, czy, a jeśli tak, to w których dokładnie miejscowościach gminnych, istnieje potrzeba otwarcia filii Biblioteki.

Kolejną trudnością w działalności Biblioteki jest skuteczne docieranie do wszystkich potencjalnych grup odbiorczyń i odbiorców. Z badań wynika, że warto podjąć działania włączające mniej uczestniczące grupy mieszkańców i mieszkanek, takie jak mieszkający dalej od Charzyków starsi seniorzy i seniorki, mężczyźni czy starsza młodzież, poprzez dopasowanie do nich oferty książkowej lub pomocowej, a także oferty kreatywnych warsztatów i spotkań.

Wszelkie zmiany wymagają dodatkowego nakładu pracy i energii osób pracujących w Bibliotece i w GOK. W związku z tym, za każdą zmianą w sposobie funkcjonowania Biblioteki powinna iść adekwatna zmiana wzmacniająca pracowniczki Biblioteki i biuro GOK Chojnice.

Z uwagi na to, że Biblioteka w Charzykowach jest bardzo dobrze ocenianą i ważną dla mieszkanek i mieszkańców placówką w gminie, należy z uwagą przyjrzeć się podstawowym problemom Biblioteki i wdrożyć odpowiednie rozwiązania dążące do pokonania stojących przed Biblioteką wyzwań i pozwalające jej na pełny rozwój.

Diagnoza lokalna zrealizowana została przez zespół złożony z badawczy Stowarzyszenia „Pracownia Etnograficzna” im. Witolda Dynowskiego i pracowników Gminnego Ośrodka Kultury w Chojnicach w ramach projektu *BIBLIOTEKA BLISKO NAS* finansowanego ze środków Narodowego Centrum Kultury w ramach programu Kierunek interwencji 4.1. *BLISKO – Biblioteka | Lokalność | Inicjatywy | Społeczność | Kooperacja | Oddolność*.

GMINNA BIBLIOTEKA PUBLICZNA
W CHARZYKOWACH

www.gokchojnice.pl

Dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach realizacji Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0 na lata 2021-2025

